

NEDRIVNING. Hashmarkedet er i dag hærgnet af vold og affledt kriminalitet, og hvis man ønsker at minimere denne form for kriminalitet – uden egentlig at legalisere handlen – må myndighederne være villige

Logistik. Hashhandel skal op på

Sidste uges skyderi i Pusher Street har aktualiseret behovet for en ny form for handel med hash.

ANALYSE

Den seneste forfærdende vold omkringing Pusher Street bør rejse spørgsmålet: Kan hashmarkedet indrettes på en måde, som grundlæggende er mere fredelig, og som ikke medfører lavere priser, som vil fremme forbrug yderligere. Den nuværende organisation markedet – koblet med at politiet i sagens natur har lettest ved at fange de mest uerfarne pushere – har medført, at markedet gradvist er overtaget af stadig mere forhærdede og voldsparete organisationer og personer. Det svarer til, at hvis man slår længe nok i en dyne, så ødelægges de bløde dun, mens de stikkende fiber overlever. Nogle vil argumentere for, at legalise-

ANDERS HEDE

ring af hash er vejen frem. De fleste – men ikke alle – legaliseringsmodeller har reelt karakter af kommercialisering, hvilket vil medføre markant lavere priser, højere tilgængelighed og dermed større forbrug. Hash er allerede i dag et betydeligt problem. Ikke hos de mange festrygere af hash. Men der ryges igennem på anbringessteder, i socialpsykiatrien og på gymnasierne og de tekniske skolars fraværslister.

AMERIKANSKE data tyder på, at forbruget af hash er stærkt koncentreret hos storforbrugere, hvis antal i USA er seksdobt de sidste 25 år og nu udgør omkring 2 procent af befolkningen. I Danmark er det kun unge, der nærmer sig dette forbrug. Når hash i samme periode er blevet meget stærkere, er det, fordi markedet indretter sig på at tilgodese de økonomisk vigtige brugere, der har udviklet tolerance og derfor har brug for stærkere stoffer. Med andre ord er det meste hashforbrug skadeligt, samtidigt med at de fleste hashbrugere ikke tager skade. Dog med det væsentlige forbehold, at hashformentlig fungerer som gateway-drug til det langt mere afhængighedskabende nikotin. Inden man kaster sig ud i liberalise-

ringeksperimenter, bør man derfor overveje, om der findes en bedre håndhævelsespolitik over for hash end den nuværende.

JEG FORESLÅR, at en politik baseret på accept af cykelbude og en udgående systematisk behandling af storforbrugere er værd at prøve af. Ideen er baseret på arbejde af kriminologen professor Mark Kleinman og hans medarbejdere.

I nogle byer, f.eks. New York, distribueres hash primært via cykelbude. Hashboder og hashklubber er lukket af politiet, bl.a. takket være bekløjelser til uden vi-

dere at forsegle mistænkte hashklubber. Cykelbude har mange fordele: De generer ikke nogen. Kunderne vil foretrække et venligt fast bud, som de kender, som overholder aftaler, som har et godt udvalg, og som ser helt normal ud. Få ønsker banderateringer på deres dørttrin. Samtidig er det en løntung måde at distribuere på, så prisen på hash vil forblive høj og dermed begrænse forbruget.

For di cykelbude lærer kompetencer, som er relevante for at få et job i et legalt logistikfirma, vil de være tilbøjelige til at stille krav om sammenlignelige løn og arbejdsvilkår. Med de upåfaldende cykel-

bude vil det være svært for banderaterne at opretholde territorier, hvor de kan konkurrere og høje omkostninger. Dette vil presse bandernes indtjening ned.

DET ER EN afgørende pointe, skal nøjes med at overvåge og regulere cykelbuden og bandernes aktiviteter for at føre flest mulige ungdoms. I løbet af kort tid vil banderne slække på forsligt opbygge kundalister, modtage ordre osv. og dermed afsætte mængder af beviser.

Politiet skal arbejde sig frem til, at domfælde alle større deltagere. Men frem for at bryde sig om politiet signalere til banderne, at f.eks. vold, salg af hash til mindreårige er uacceptabelt, og salg til lejlighedsbrugere okay. Hvis nogen ikke kan styre politiet så ned på en bandes niveau, så vil det være en katastrofe.

Hovedparten af hash ryges af storforbrugere

TYPE AF BRUGERE	ANDEL AF DET SAMLEDE FORBRUG
Hash brug under 1 gang/måned	0,3 %
Hash brug mellem 1-5 gange/måned	3,3 %
Hash brug mellem 6-20 gange/måned	9,3 %
Hash brug + 20 gange/måned	87,1 %

Kilde: Marijuana Policy Group (Colorado)

at vold og afledt kriminalitet, og hvis man ønsker at minimere denne form for kriminalitet – uden egentlig at legalisere handlen – må myndighederne være villige til at tænke i nye baner! Foto: Peter Hovø Olesen

Hashhandel skal op på cyklernes

g af hash er vejen frem. De fleste – mien alle – legaliseringsmodeller har reelt akter af kommercialisering, hvilket vil udføre markant lavere priser, højere til- ngenlighed og dermed større forbrug.

sh er allerede i dag et betydeligt pro- im. Ikke hos de mange festrugere af sh. Men der ryges igennem på anbrin- sessteder, i socialpsykiatrien og på mnasernes og de tekniske skolers fra- rslister.

IERKANSKE data tyder på, at forbrugt hash er stærkt koncentreret hos stor- brugere, hvis antal i USA er seksdoblet sidste 25 år og nu udgør omkring 20 procent af befolkningen. I Danmark er kun unge, der nærmer sig dette for- ug. Når hash i samme periode er blevet eget stærkere, er det, fordi markedet drejer sig på at tilgode de økonon- iske vigtige brugere, der har udviklet to- ance og derfor har brug for stærkere offer. Med andre ord er det mest hash- brug skadeligt, samtidig med at de ste hashbrugere ikke tager skade. Dog ed det væsentlige forbehold, at hash menlig fungerer som gateway-drug der langt mere afhængighedskskaben- nikotin.

Inden man kaster sig ud i liberalise-

ringeksperimenter, bør man derfor overveje, om der findes en bedre hånd- hævelsepolitik over for hash end den nuværende.

JEG FORSLÅR, at en politik baseret på ac- cept af cykelbude og en udgående syste- matisk behandling af storforbrugere er værd at prøve af. Ideen er baseret på ar- bejde af kriminologen professor Mark Kleiman og hans medarbejdere.

I nogle byer, f.eks. New York, distribu- eres hash primært via cykelbude. Hash- boder og hashklubber er lukket af polit- et, bl.a. takket være beføjelser til uden vi-

dere at forsegle mistænkte hashklubber. Cykelbude har mange fordele: De gene- rer ikke nogen. Kunderne vil fortrække et venligt fast bud, som de kender, som overholder aftaler, som har et godt ud- valg, og som ser helt normal ud. få øn- sker bandatoveringer på deres dørttrin.

Samtidig er det en løntung måde at di- strbuere på, så prisen på hash vil forblive høj og dermed begrænse forbruget. Fordi cykelbude lærer kompetencer, som er relevante for at få et job i et legalt logistikfirma, vil de være tilbøjelige til at stille krav om sammenlignelige løn og arbejdsvilkår. Med de upåfaldende cykel-

klubber er der ingen mistænkte hashklubber. De gene- rer ikke nogen. Kunderne vil fortrække et venligt fast bud, som de kender, som overholder aftaler, som har et godt ud- valg, og som ser helt normal ud. få øn- sker bandatoveringer på deres dørttrin.

Hovedparten af hash ryges af storforbrugere

TYPE AF BRUGERE	ANDEL AF DET SAMLEDE FORBRUG
Hash brug under 1 gang/måned	0,3 %
Hash brug mellem 1-5 gange/måned	3,3 %
Hash brug mellem 6-20 gange/måned	9,3 %
Hash brug + 20 gange/måned	87,1 %

Kilde: Marijuana Policy Group (Colorado)

bude vil det være svært for banderne at opretholde territorier, hvor de har mono- pol og høj indtjening. Kombinationen af konkurrence og høje omkostninger vil presse bandernes indtjening.

DET ER EN afgørende pointe, at politiet skal nøjes med at overvåge og efterforske cykelbundens og bandernes aktiviteter, frem for at føre flest mulige sager til doms. I løbet af kort tid vil budene og banderne slække på forsigtigheden og opbygge kundelister, modtage elektroni- ske ordrer osv. og dermed afsætte store mængder af beviser.

Politiet skal arbejde sig frem til en si- tuation, hvor det har tilstrækkeligt mate- riale til at domfælde alle større markeds- deltagere. Men frem for at bruge materia- let skal politiet signalere til budene og banderne, at f.eks. vold, salg fra billet eller salg til mindretalige er uacceptabelt, mens f.eks. salg til lejlighedsrygere er okay. Hvis nogen ikke kan styre sig, så vil politiet slå ned på en bande og overlade dens marked til andre.

En sådan troværdig trussel fra politiet vil iværksætte et nedrustnings-/fredlig- gørelseskapløb mellem banderne – helt i modsætning til den nuværende situa- on.

Næste skridt bør så være, bl.a. på bag- grund af politiets efterforskning, at man systematisk op søger nogle tusinde stor- brugere årligt. Det vil typisk være men- sker med svære personlige, sundheds- mæssige og sociale problemer.

I samarbejde med disse mennesker og deres familier bør der iværksættes inten- sive behandlingsforsøg for at få reducere forbruget og få livet i bedre gærige.

I den sammenhæng bør man tænke kreativt. F.eks. er der meget, der tyder på, at det er en god idé indledningsvis at be- tale folk for at lade behandling og være stoffrie.

INGEN POLITIKKER på dette område er uden problemer. Denne politik sigter mod at reducere volden og storforbru- get, mens den lader lejlighedsrygerne i fred. Der vil stadig være (mere fredelige) bander og (færre) sorte penge.

Men et stadig mere forrået Pusher Stre- et eller legalisering/kommercialisering med lavere priser og flere storforbrugere er nok væsentlige alternativer.

analyse@pol.dk

Anders Heide er forskningschef i TrykFonden. Synspunkterne i analysen er forfatterens egne.